

**MINISTRY OF HEALTH OF THE
REPUBLIC OF UZBEKISTAN**

**TASHKENT MEDICAL
ACADEMY**

**“Zamonaviy pediatriyaning dolzarb
muammolari: bolalar kasalliklari
diagnostikasining yangi imkoniyatlari”
mavzusidagi ilmiy-amaliy xalqaro anjuman
materiallari**

TO‘PLAMI

Toshkent

15 dekabr, 2022

Турсунбоев А.К., Каримова Н.А. / Болаларда гломерулонефритда буйрак қон оқимининг ўзгаришини баҳолаш	112
Fayziev N.N., Mallaev Sh.Sh., Sultanova N.S., Xabibullaeva B.R. / Nerv sistemasining perinatal shikastlanish fonidagi obstruktiv bronxitli bolalarda immunologik o'zgarishlar	113
Каримджанов И.А., Файзиева У.Р. / Характеристика о роли интерлейкинов при внебольничной пневмонии у детей	114
Normamatov D.X., Faziyeva O'R. / Bolalarda bronx-obstruktiv va allergik kasalliklarni reabilitatsiyasida speloterapiyaning xususiyatini o'rganish.....	115
Фаттахов Н.Х., Абдулхакимов А.Р., Тиляходжаева Г.Б., Тургунбоев Ш.Б. / История развития гирудотерапии	116
Kobiljonova Sh.R., Sharipova S.A., Mirsagatova M.R., Jalolov N.N. / Spectrum of cause-significant allergens causing polynosis in children.....	117
Фаттахов Н.Х., Абдулхакимов А.Р., Тиляходжаева Г.Б., Тургунбоев Ш.Б. / Изучение особенностей синергизма пищевого статуса и гирудотерапи	118
Нормуротова М.М., Хошимбаева М.М., Ҳамроева У.А. / Ўткир бронхит билан касалланган болаларда “Буфесал” дори моддасининг йўталга қарши ва балғам кўчирувчи таъсирини ўрганиш	119
Babomuratov T.A., Sharipova D.J. / Identification of the characteristic features of the zinc deficiency in children who have undergone COVID-19 disease.....	120
Sagdullaeva M.A., Mallaev Sh.Sh., Abdullaeva M.M. / Muddatidan o'tib tug'ilgan bolalarning moslashuv davrining o'ziga xos xususiyatlari	121
Бобомуратов Т.А., Бакирова М.А., Маллаев Ш.Ш., Юсупова Г.А. / Особенности состояния системы гемостаза у детей, перенёсших коронавирусную инфекцию.....	122
Kobiljonova Sh.R., Sharipova S.A., Mirsagatova M.R., Jalolov N.N. / Combined skin and respiratory manifestations of food allergy in children	123
Бобомуратов Т. А., Файзиев Н. Н., Маллаев Ш. Ш. Авезова Г.С. / Коронавирусные инфекции у детей, клинические особенности, диагностики, лечения у детей	124
Маллаев Ш.Ш., Ходжиметов Х.А., Юсупова Г.А., Султонова Н.С., Исканова Г.Х., Авезова Г.С. / Побочное действие нестероидных противовоспалительных препаратов на желудочно-кишечный тракт при лечении ювенильного идиопатического артрита у детей..	125
Isaqova Sh. / Yangi tugilgan chaqaloqlar parvarishi va dastlabki profilaktika choralari.....	126

NERV SISTEMASINING PERINATAL SHIKASTLANISH FONIDAGI OBSTRUKTIV BRONXITLI BOLALARDA IMMUNOLOGIK O'ZGARISHLAR

Fayziev N.N., Mallaev Sh.Sh., Sultanova N.S., Xabibullaeva B.R.

Toshkent tibbiyot akademiyasi. Toshkent, O'zbekiston

Dolzarbli: Pediatriya va bolalar nevrologiyasining eng muhim muammolaridan biri bu bolaning asab tizimining perinatal shikastlanishidir. So'ngi yillarda MNS perinatal patologiyasining uzoq muddatli oqibatlarining subklinik shakli bilan xastalangan bolalar sonining jadal o'sishi kuzatilmoqda. Ushbu davrda noqulay omillar yig'indisi, ushbu patologiyaning asosiy patogenetik ahamiyatga ega bo'g'ini bo'lgan gemodinamik, metabolik buzilishlarni keltirib chiqaradigan gemorragik va ishemik shikastlanishlarni keltirib chiqaradi. Gipoksiya taʼsiri (o'tkir surinkali yoki ularning kombinatsiyasi) oxir-oqibatda markaziy va perefirik asab tizimining buzilishlarining butun simptomlar majmuini shakllantiradi.

Ishning maqsadi: Obstruktiv bronxit markaziy asab tizimining perinatal shikastlanish fonidagi bolalarda klinik-immunologik o'zgarishlar.

Tekshiruv materiallari va usullari: Tekshiruv uchun TTA Bolalar pulmonologiyasi va Bolalar allergologiyasi bo'limlarida davolanayotgan 3 yoshgacha bo'lgan 45 ta kasal va 15 nazorat guruhidagi bolalar tanlab olindi. Tekshiruv usullari: hayot va kasallik anamnezi, immunologik sinama, rentgen, neyrosonografiya, oldingi va hozirgi laborator-instrumental tekshiruvlar: umumiy qon, umumiy siydik va axlat tahlili, shuningdek, ularning biokimyoviy tahlili natijalari o'rganildi.

Olingan natijalar: Tekshiruv va anamnestic taxlillar shuni ko'rsatdiki, 25 nafar nerv sistemasining shikastlanish fonidagi bolalarda r(75,5-80,4 ME/ml), 20 nafar obstruktiv bronxitli bolalarda nisbatan immunologik sinama natijalari IgE titri yuqoriligi r(60-61,2 ME/ml) aniqlandi. Qolgan 15 nafar kontrol guruhidagi bolalarda past ko'rsatkichli umumiy allergenlar aniqlandi r(28,9-36,4ME/ml). Nazorat guruhidagi 15 ta IgE normal natijalar qayd qildi. Nafas yo'llari rentgen qilinganda bronxit belgilari aniqlandi. Bosh miyani YeEG qilinganda Gipertenziv sindrom belgilari nomoyon bo'ldi. IgE titrining yuqoriligi ularda allergiyali kasalliklarga moyil allergenlar borligidan dalolat beradi. Laborator tekshiruvlarda gemoglobin miqdori kamayishi, eozinofillar miqdorining esa oshishi kuzatildi.

Xulosa: 3 yoshgacha bo'lgan obstruktiv bronxitli bolalarning nerv sistemasida bir qator o'zgarishlar nomoyon bo'lishi aniqlandi. Ularda gipertenziv sindrom, gipoksiya, ishemiya belgilari va IgE yuqori titri aniqlandi. Bu izlanishlardan shunday xulosaga kelinadiki, markaziy asab tizimining perinatal shikastlanishi obstruktiv bronxitning allergiyaga moyilligini jadallashadi. Zamonaviy pediatriyada perinatal davrdagi bolalarni parvarishida va kasal bolalar dispanserizatsiyasida neonotolog, bolalar pulmonologi, bolalar nevroptologi hamda bolalar allergologidan katta mas'uliyat, e'tiborli bo'lishni talab etadi. O'z navbatida ushbu patologiyadagi bolalarning erta nogiron bo'lib qolishi oldi olinadi, ularning sog'lom hayotga erta qaytishiga sababchi bo'ladi.